

Iwona Laska, Piotr Kowolik

Wydział Zamiejscowy Nauk Humanistycznych i Społecznych w Mysłowicach,
Akademia Ignatianum w Krakowie

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Personalizm pracy ludzkiej – współczesne konotacje”

Report from the National Scientific Conference
entitled “Personalism and human work –
contemporary connotations”

24 listopada 2016 r. w Warszawie miała miejsce I Ogólnopolska Konferencja Naukowa na temat „Personalizm pracy ludzkiej – współczesne konotacje”. Organizatorami były Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej, Wydział Nauk Pedagogicznych, Instytut Pedagogiki, Katedra Pedagogiki Pracy i Andragogiki, Wydział Stosowanych Nauk Społecznych, Instytut Filozofii i Socjologii, Zakład Podstaw Filozofii i Filozofii Społecznej tejże Uczelni. Uroczystego otwarcia dokonał J.M. Prorektor ds. Nauki APS, dr hab. prof. Jarosław Rola.

Celem konferencji było stworzenie okazji do dyskusji, wymiany poglądów, ale i doświadczeń dotyczących trzech obszarów: aspektów teoretycznych; założeń personalizmu w pedagogice pracy; personalizmu w edukacji, wychowaniu i pracy oraz personalizmu w kształtowaniu kompetencji.

W sesji plenarnej moderatorami byli prof. nadzw. dr hab. Anna Drabarek i ks. prof. nadzw. dr hab. Adam Solak. Otworzyła tę część prof. A. Drabarek wykładem „Konotacje społeczne personalizmu Emmanuela Mouniera”. Ten francuski filozof, najwybitniejszy przedstawiciel personalizmu – kierunku współczesnej filozofii chrześcijańskiej, podkreślał znaczenie człowieka jako osoby i jego uprzywilejowaną pozycję

w świecie. Główna teza personalizmu głosiła, że człowiek jest osobą i jedyne istotne relacje, w jakich pozostaje, są relacjami osobowymi.

Kolejne wystąpienie, autorstwa prof. dr hab. Waldemara Furmanka z Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Rzeszowskiego dotyczyło „Założeń personalizmu w pedagogice pracy”. Wychowanie w pedagogice personalistycznej ma charakter spotkania dwóch osób, nauczyciela (mistrza) i ucznia, którym przysługuje ta sama godność etyczna. „Osobowości interpretacyjne wartości pracy ludzkiej – perspektywa nie tylko personalistyczna” stanowiły temat rozważania prof. nadzw. dr hab. Franciszka Szloska z Wydział Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, który stwierdził, że praca jest środkiem wiodącym do wytwarzania dób materialnych i dóbr kultury. Stąd płynie jej wielkie i szczególne znaczenie w świecie wartości ludzkich. Jednocześnie ma ona zasadniczy wpływ na kształtowanie osobowości ludzi pracujących, gdyż wiąże ich ze światem pracy.

Prof. nadzw. dr hab. Jarosław Gara z Wydziału Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie przedstawił referat zatytułowany „Dialogiczna filozofia osoby i jej implikacje dla sposobu ujmowania fenomenu pracy”, w którym stwierdził, że filozofia pracy stanowi dyscyplinę filozoficzną zajmującą się wpływem pracy ludzkiej na przeobrażenia świata i człowieka, badając poznawcze, moralne i estetyczne aspekty pracy.

Ostatnie wystąpienie na sesji plenarnej – „Godność zawodowa trajektorią w świat wartości” – zaprezentowała prof. dr hab. Krystyna Chałas z Wydziału Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Wychowanie personalistyczne jest wychowaniem do wolności: do wolności wyboru dobra. Treścią nauczania szkolnego czyni się: integralny humanizm naukowy i techniczny.

Po krótkiej dyskusji i przerwie kawowej uczestnicy przystąpili do pracy w sekcjach problemowych. Obradami I sekcji „Personalizm–edukacja–wychowanie–praca” kierowali moderatorzy prof. zw. dr hab. dr h.c. Iwona Laska i ks. prof. nadzw. dr hab. Norbert Pikuła. Wszystkie wystąpienia skupione były na wartościach w pedagogice pracy, specyfice wychowania przez pracę i do pracy, karierze zawodowej seniorów i na znaczeniu pracy ludzkiej w rozwoju osoby. Oto szczegółowe tytuły wystąpień uczestników sekcji pierwszej:

- prof. dr hab. Iwona E. Laska „Współczesna edukacja w duchu zaufania i dialogu” (Górnośląska WSP w Mysłowicach);
- prof. nadzw. dr hab. Barbara Baraniak „Świat wartości w pedagogice pracy” (Uniwersytet Kardynała S. Wyszyńskiego w Warszawie);

- dr Marta Buk-Cegiełka „Specyfika wychowania przez pracę i do pracy w edukacji wczesnoszkolnej” (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II);
- dr Joanna Michalak-Dawidziuk „Samorealizacja i poświęcenie jako wartości nadrzędne w pracy nauczyciela” (Wyższa Szkoła Menadżerska w Warszawie);
- dr Piotr Kowolik „Inna odmiana profesjonalizmu” (Górnośląska WSP w Mysłowicach);
- dr Tadeusz Piątek „Enkulturation pracy – człowiek twórca i podmiot kultury pracy” (Uniwersytet Rzeszowski);
- ks. dr Jerzy Smoleń „Singlizm w kontekście pracy zawodowej” (Akademia Ignatianum w Krakowie);
- dr Tomasz Wardzała „Osoba z niepełną sprawnością podmiotem w procesie wychowania do pracy” (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie);
- mgr Barbara Kowalczyk „Człowiek jako istota «nie wykończona» – znaczenie pracy ludzkiej w rozwoju osoby i budowaniu jej miejsca w świecie” (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie).

Moderatorami II sekcji, zatytułowanej „Personalizm w kształtowaniu kompetencji”, byli prof. nadzw. dr hab. Daniel Kukła oraz dr Beata Jakimiuk. Problematyka tej sekcji występów dotyczyła kształcenia na poziomie wyższym w kontekście wyzwań rynku pracy; przedmiotowego i podmiotowego postrzegania obowiązków pracownika socjalnego; personalistycznych relacji wychowawczych w procesie doradztwa oraz błędów wychowawczych będących czynnikiem depersonalizacji wychowanków; metafizyczne pojmowanie osoby ludzkiej jako autonomicznego bytu duchowego, obdarzonego wolnością i moralną odpowiedzialną, świadomością i wolą – tak rozumiana osoba stawiana jest ponad rację stanu, interes ekonomiczny czy jakkolwiek bezosobową instytucją. W tej części konferencji wzięło udział dziewięciu prelegentów:

- prof. nadzw. dr hab. Grzegorz Grzybek i mgr Piotr Czech „Przedmiotowe i podmiotowe postrzeganie obowiązków pracownika socjalnego – aspekty etyczne” (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Oświęcimiu);
- prof. nadzw. dr hab. Daniel Kukła „Kształcenie na poziomie akademickim w kontekście wyzwań rynku pracy oraz oczekiwań studentów” (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie);

- ks. dr Bartłomiej Mitkiewicz „*Homo creator* a «dziecko Boże». Rozważania o związku pracy i religii na podstawie myśli Tadeusza W. Nowackiego i Stefana Wyszyńskiego” (Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu);
- dr Beata Jakimiuk „Personalistyczny charakter relacji wychowawczej w procesie doradztwa” (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II);
- dr Izabela Kust „Rola szkoły ponadgimnazjalnej w procesie przygotowania ucznia do zaangażowanego działania” (Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie);
- dr Magdalena Lubińska-Bogacka „Etyczne postępowania pracowników socjalno-prawnych w kontaktach z ofiarami przemocy” (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie);
- dr Sebastian Taboń „Reforma kształcenia zawodowego na terenie Czech w latach 1743–1925 z uwzględnieniem wizji Frantiska Drtiny” (Zespół Szkół Ekonomicznych w Opolu); – dr Leokadia Wiatrowska „Błędy wychowawcze jako czynnik depersonalizacji wychowanka” (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Oświęcimiu);
- mgr Wioletta Duda „Profilowanie osób bezrobotnych, czyli o zakłóceniu idei personalizmu w pracy doradcy zawodowego” (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie).

Po spotkaniach w sekcjach problemowych odbyła się dyskusja oraz przedstawienie refleksji z obrad w sali senatu, wraz z podsumowaniem i zakończeniem konferencji. Wystąpienia były różnorodne i prezentowały wysoki poziom. Konferencja stanowiła szeroką, międzydyscyplinarną debatę służącą wymianie poglądów przedstawicieli nauki. Stała się też czynnikiem integrującym różne środowiska naukowe zajmujące się pedagogiką pracy i dorosłych, a także stworzyła platformę wymiany myśli, doświadczeń, opinii i wyników badań naukowych. Wszyscy uczestnicy wysoko ocenili organizację konferencji oraz wartości merytoryczne poruszane w czasie jej trwania. Przedsięwzięcie, jakim była I Ogólnopolska Konferencja Naukowa, pozostawi trwały ślad w postaci publikacji, zawierającej wygłoszone teksty.

Po obiedzie nastąpił wyjazd na cmentarz, na uroczystość upamiętnienia 103. rocznicy urodzin śp. profesora Tadeusza W. Nowackiego – nestora pedagogów polskich i twórcy pedagogiki pracy.